

تهیه گزارش مبتنی بر شواهد در خصوص رصد میزان مرگ نوزادان در کشور

مجری: دکتر فاطمه سادات نیری

گروه: سلامت زنان

سال شروع: ۱۳۹۳

سال پایان: ۱۳۹۳

چکیده

مقدمه

هرسال نزدیک به ۴۰ درصد از تمام مرگومیر کودکان زیر پنج سال مربوط به مرگ نوزادان (مرگ در ۲۸ روز اول تولد) است. سه چهارم تمام مرگومیر نوزادان در هفته اول زندگی و ۴۵-۲۵ درصد در ۲۴ ساعت اول رخ می‌دهد. کاهش مرگ نوزادان می‌تواند گام مؤثری در کاهش مرگ کودک زیر ۵ سال در راستای نیل به یکی از اهداف توسعه هزاره باشد.

روش‌شناسی

این مطالعه در دو مرحله انجام شد: (۱) بررسی گزارش‌ها و مستندات موجود در خصوص مرگومیر نوزادان در ایران و سایر کشورهای و مقایسه آن‌ها، عوامل تأثیرگذار و راهکارها انجام شد. (۲) پیش‌نویس طرح آماده و در اختیار اعضای گروه قرار داده شد. سپس گزارش نهایی اصلاح و تحویل شد.

یافته‌ها

به‌طور کلی ۸۰ درصد علل اصلی مرگومیر نوزادان، نارسی و کم‌وزنی، عفونت، آسفاکسی و جراحات هنگام تولد است. در سطح جهانی، تقریباً یک‌چهارم از مرگومیر نوزادان به علت عفونت‌ها است (۱۲ درصد این مرگ‌ها به علت مننژیت)، ۱۰ درصد مرگ‌های دوره نوزادی به علت پنومونی و ۳ درصد به دلیل اسهال است. مرگ نوزادی در ایران به‌عنوان یکی از کشورهای در حال توسعه در جنوب آسیا در سال ۱۹۹۰، ۲۶ در هزار و در سال ۲۰۱۲، ۱۱ در هزار ذکر کرده است. در حالی که مرکز ملی تحقیقات سلامت در ایران در گزارش پروژه DHS در سال ۲۰۱۰ مرگ نوزادان را طی ۲ سال قبل از آن ۱۴/۷ در هزار، طی ۵ سال قبل ۱۵/۲۹ در هزار و طی ۱۰ سال قبل ۱۶/۴۵ در هزار بیان داشته است.

گزارش ۲۰۱۳ سازمان جهانی بهداشت نشان می‌دهد مرگومیر نوزادان در سطح جهان در حال کاهش است به‌طوری‌که نرخ مرگ نوزادان در جهان از ۳۳ مرگ در هر هزار تولد زنده در سال ۱۹۹۰ به ۲۱ در سال ۲۰۱۲ کاهش یافته است. فراوانی مطلق این مرگومیر از ۴/۶ میلیون در سال ۱۹۹۰ به ۲/۹ میلیون نفر در سال ۲۰۱۲ کاهش نشان می‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری

اگر اقدامات و مراقبت‌های مؤثر در سلامت در بدو تولد و در طول هفته اول زندگی به‌طور مناسبی ارائه شود، دوسوم از مرگومیر نوزادان قابل‌پیشگیری است. نقص اصلی که در حال حاضر در نظام سلامت در کشور وجود دارد، استقرار ناکامل سیستم سطح‌بندی خدمات مادر و نوزاد (Regionalization) است. از اواسط قرن بیستم سطح‌بندی مراکز مراقبت از نوزادان در برخی از کشورهای اروپایی شروع شد و در آمریکا برنامه

سطح‌بندی ارائه خدمات مادر و نوزاد در سال ۱۹۷۱ میلادی اولین بار مطرح شد. تأمین نیروی انسانی آموزش‌دیده پرستار و ماما، فوق تخصص نوزادان و پریناتولوژیست بیشتر، ترویج تغذیه با شیر مادر، برقراری یک نظام مراقبت مرگ نوزاد در کشور مشابه مرگ مادران، بازدید از منزل توسط یک فرد ماهر پس از تولد و ترخیص از بیمارستان، تأمین و تجهیز تخت‌های NICU بی‌شک به کاهش بیشتر میزان مرگ نوزاد کمک خواهد کرد. از سویی یک احتمال برای کندی استقرار سیستم سطح‌بندی خدمات در نظام سلامت شاید این تصور باشد که نیاز به سرمایه‌گذاری کلان و هزینه‌بری بالا داشته باشد، درحالی‌که خیلی از جنبه‌های سطح‌بندی خدمات، فقط نیازمند مدیریت، برنامه‌ریزی و آموزش است. در حال حاضر مهم‌ترین گامی که کشور بتواند بردارد تا به اهداف هزاره در طی همین چند سال اندک باقیمانده برسد، اجرای کامل سطح‌بندی خدمات مادر و نوزاد است.

کلیدواژه: مرگ‌ومیر، نوزادان، مادران، کاهش مرگ، ایران.